

Een Beghynken in New York

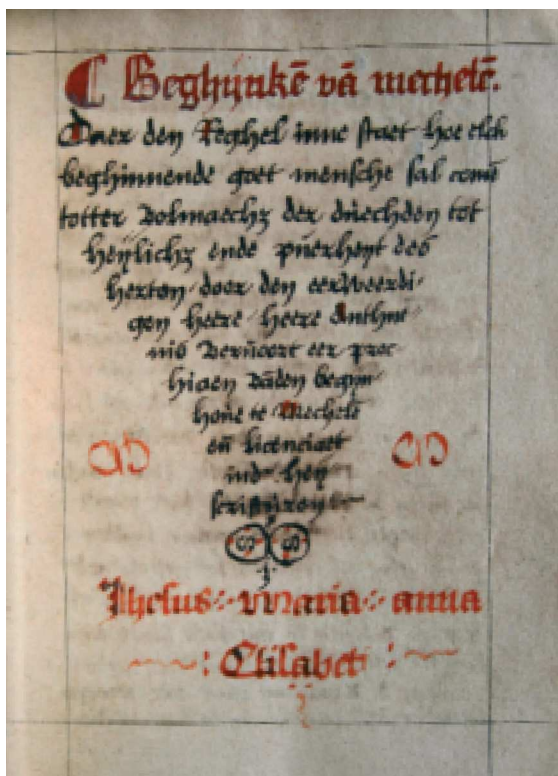
Hoe komt een zestiende-eeuws handschrift met het *Beghynken van Mechelen* anno 2006 in handen van een boekhandelaar in New York? Het zal wel altijd een raadsel blijven, maar het staat vast dat zonder Internet de Universiteitsbibliotheek Leiden het boekje nooit zou hebben gekocht. Een alerte mediëvist (dr. Remco Sleiderink van de Katholieke Universiteit Brussel) attendeerde vakgenoten erop dat via de internationale veilingssite eBay een Nederlands handschrift te koop werd aangeboden, en twee dagen later kon de bibliotheek zich eigenaar noemen.

Het *Beghynken van Mechelen* is geschreven door de Mechelse minderbroeder Frans Vervoort, een bijzonder productief auteur van mystieke traktaten die speciaal in het begijnhof ter plaatse enthousiast werden ontvangen. De Universiteitsbibliotheek bezit ook een fors handschrift (ruim 250 folia), uit het Mechelse begijnhof, met een lange reeks preken van Frans Vervoort op het Hooglied. Vermoedelijk werden deze preken geredigeerd door de pastoor van de begijnen, Anthonis van der Voorde, die ook als redacteur optrad bij de gedrukte uitgaven van Vervoorts werken. Dat verklaart dat het *Beghynken van Mechelen* in de nieuwe aanwinst toegeschreven is aan Anthonis Vervoort, een contaminatie van auteurs- en redacteursnaam. Het lijkt erop dat de tekst in het handschrift is gekopieerd naar een druk van het *Beghynken*, voor het eerst verschenen in 1556. Noch van die uitgave, noch van de herdrukken is er in Nederlandse bibliotheken een exemplaar voorhanden. Nader onderzoek moet uitwijzen of de verder onbekende Elisabeth Smiets een van de bewoonsters op het dichtbevolkte begijnhof van Mechelen was. Mogelijk heeft zij zich

daar alleen gemeld voor de aankoop van het handschriftje; het begijnhof kende in de zestiende eeuw een eigen boekwinkeltje! Als deze commerciële activiteiten de intensiteit van het literaire leven op het begijnhof karakteriseren, beschikken we met de nieuwe aanwinst over een van de spaarzame tastbare bewijzen daarvan.

Het boekje maakte deel uit van een kleine tentoonstelling in de UB (van 4-18 april), in het kader van de Leidse inzending voor de Academische Jaarprijs: *Dagelijks geloof: Vrouwen en religie in de laatmiddeleeuwse stad*. De digitale versie van de tentoonstelling is te bezichtigen via http://bc.ub.leidenuniv.nl/bc/tentoonstelling/dagelijks_geloof

Colofon

Omslag is een uitgave van de Universiteitsbibliotheek Leiden en het Scaliger Instituut.

De redactie bestaat uit Jos Damen, Kasper van Ommen, Jef Schaeps, Arnoud Vrolijk en Geert Warnar.

Redactieadres Omslag (secretariaat),
Postbus 9501, 2300 RA Leiden

Vormgeving TopicA, Antoinette Hanekuyk, Leiden
Druk Karstens, Leiden

ISSN 1572-0160

URL <http://ub.leidenuniv.nl/gids/vrienden/omslag/>

e-mail omslag@library.leidenuniv.nl